

(Entered at the Post Office at New York, as second class matter.)

„UNIJA“
(Weekly)

The only Lithuanian
News paper published in
New York. It has a large
circulation in the United
States and Europe.

Rates of Advertising.
One inch once \$1.00
half yearly 4 00
yearly 10 00

All communications to be
addressed to:

M. TWAROWSKI
25 Allen St., New York.

UNIJA

„UNIJA“

Išleista koją savaitę
kasztuoja ant metu \$2 00
pusės 1 25

AUROPOJE

kasztuoja ant metu \$3 00

APGARBINIMAI

kasztuoja ant metu \$10 00

pusės 6 00

už vieną siki 1 00

Grom tas praszome elust
ant vardo

M. TWAROWSKI

25 Allen St., New York

New York, Subatoje 28 d. Kowinio men. 1885 m.

N 10.

Ižuotojas ir Reditojas M. Twaraukas

M 2.

APIE TIKEJIMA.

Kad wilkas ar tigras papjauna žmogų, taj wietinej gywentojėj is'guldo tajp, kad dwase anam žmoguj pakerszinga inėjusi in tuos žwerius atgieže sawo kers-ta. Tokios pasakos randasi Maskolijoje ir Indijoje. Ir wilkalokas latuwinku, kajp nekurię pasakoja, esas toks pat žwerys dwasios paimtas. Slowencuj pasakoja, kad blyksztas, bekraujis žmogus yra delto iszbalas, kad dwase, wadinama slegale, sugere jo krauja i sawo kuma; o ta pikta darba daro ana dwase naktimis, ka žmogus jauze.— Kitur wel raudame tikejima i apgynejiszkas duszes, kurios žmogū wisur lydže. Tajp Žiem. Amerikos indenas nieko nej geria nej walgo, iki sawo apgynejiszka dwase pamato per sapna Pas Tasmanentus, kurie jau iszmire, tewas wisumet saugodawias sunu; pas rymenus apgynejiszka dwase wadinama Genius gime drauge su žmogumi. — Kiti wel sneka, kad duszios mirelu kursto ugni ugnakalniuose [wulkanuose], wetrose gird jos iszdrasko gires, jos paskandina tajwus, jos gywena medziuose ir juos augina. Tos duszios daro tajp pat kajp kad žmogus, dusze yra atspindulu žmogaus. Ziem. Amerikos indenas meta szmota tabokos upen metadamas upes diewus, kad pawelytu tajmingaj perwaziuoti per werpiata arba sukuri. Aprikoje kirtejas medžio pirma lieja ant žiames palmini alieju, idant dusze iszejdama isz medžio kristu ta alieju lajžyti, o jin gywa paliktu. Grajku „nymphos“ nuejusios i diewu susirinkima sedejo aplink skajsezis stajus, o sawo gywemima turejo szaltiniuose, o „drijados“ gyweno aržu luose ir puszise. Kita karta latuwinkaj tikejo tajpogi in „wandenines“. Musu „raganos“ tajp pat yra dwasios, kurios wieniems gera o kitiems pikta padaro. Anglo-saksis kas *wudu-maer* (medžio ragana, garsas) rodo, kad anglo-saksaj tikejo i duszios atsiliepima, kada ja žmogus szaukia. O ir latuwinkaj bene tik turejo toki tikejima. Maio gimtuwes kajme dar ir szendie seni žmones atmena wiena juokinga atsitikima ir wienas man ji tajp pasakojo: „Kitakart kot žmones tikedawo in wisokias dwases, kurios wajdinosi mažne wisur ir gyweno tajpogi wisur, namuose, miszkuose, wandenije ir tt., žmones su tomis dwasemis ir muszosi, ju bijojo, retaj kada jas mislijo esant apgynejomis. Bet wiena syki gawenioje buwo pas mus keli žmones susirinkia, o už taj ilgaj wakarajo-me giesmes giedodami. Ant galo wisi iszi-

skirste. Dwi mergos gyweno antram gale kajmo ir ejo drange namon. Wejelis pute, už taj pagal ulyeze medžej lingawo, o jiem swyrnojant newienur dawesi girdet girgždejimas. Kad jos prisartino prie wieno gluosnio, kurs czyszkejo labiaus ne kad kiti, nors stowejo gana toli no ulyezios antrapus grabes ir tworos, mergos apsistojusios klausesi. Ant galo wiena paklause: sakyk medeli, ko troksza tawo duszele tajp werk-dama? O tuomi tarpu wienas wyriskis turedamas pas ana gluosni, kad iszgirdo toki paklausima, atsiliepe tenwu balsu: s.....! Mergos iszgidusios atsakima susigedo ir parbege namon; o paskuj kajmas ilgus metus juokesi isz tu mergu niektikystes ir isz to tajp nawatno atsitikimo“. Kajp tas atsitikimas nebutu nawatnas, wienok mums yra gana to, kad ir latuwinkaj dar nesenej tikejo i taj, kad dwases turi sawo buwejne medziuose. Ir musu slegale, anglu nightmare, wakieciu Alp, yra niekas kitas kajp tik sloginanti naktine dusze. Kiti žmones wel tikejo, kad nekuriu szuliniu dwasios gydydawo ligotus žmones, kada jie tuose szuliniuose maudesi.

Kur yra garbinamos dwasios sentewiu, ten duszios wadowu ar karžygiu yra augsztesnios, diewiszkensios dwasios. Mongolaj garbina sawo Džingis Kana ir jo gimine; Kynu dajlides ir namu statytojiej garbina Pang'a, garsu dajlintoja; žalnieriej garbina garbu Kuang-ti kajpo diewa wajnos. — Isz tokio garbinimo prosenuoliszku dusziū gawname palengwa supratima apie diewyste. Tajp Zulu *unkulunkulu*, senis senutis, yra sutwertuoja arba ikurtoju swieto. Brazilijos gentes sneka apie senuti wardu Tamoi, kuris buwias pirmasis žmogus ant žiames, kitus iszmokiniias arti žiames, o paskuj pats nuejas i dangū ir ten kitu duszes priimans. — Tokios taj dwasios jau ima ir swieta waldyti. Nigraj tiki i Dangu, kurs duoda lytu ir augina žole, o ryta atsikela jam atidnoda garbe už atidarima sawo duriu del patekanczios saules. Ir musu gentes prosenuolej, wardu *araj*, *arenaj* garbino žmogystiszka dangū, duodanti lytu ir griauštini (perkunija). Grajku Zeus, o rymenu Jupiter ir latuwinku Diawas — taj wis buwo dangaus diewaj, tajp sakant dangaus duszios. Už taj ir szendieu mes nesyki kam kerszdamo sakome: „Dangus tau atmokes už tawo piktus darbus!“ — Nekurios gi gentes turi ipatinga *lytaus diewa*, t. a. Kondaj O-

rissoje turi diewa Pidzu Pennu, kurs lieja wardeni per sawo reti ant ju iszdziuwusiu lauku. — Kitos gentes turi *perkunijos diewa*: latuwinkaj garbino Perkuna, kurs padangese wazinedamas wezime mete žiamen „perkuno kulkas“. Jorubaj turi diewa Szango, kurs isz debesu lekia žiamyn su griausmu ir palieka sawe akmeninius kirwius ant žiames. Toki perkunijos diewa turejo kitakart wokieczej ir anglaj, ka galime matyti isz wardu dienu „Donnerstag“ ir „Thursday“. — Žiames yra garbinama kajpo motina wiso ko. Garbinimas žiames yra randamas tarp indenu, odžibu, o ir tarp latuw-latwiu: mes juk kitakart garbinome žiamine diewyste. — Žiames ir dangus yra tewajs wisoko. Ir tajp Kynas su sawo nuotaka parpuola garbina juos praszydami palajminimo. Ir grajkaj ir rymenaj wienam ir kitam atidawe garbe per diewiszkas esybes Demetros ir Terra-mater. — Kiti wel garbina *mares diewus*. Pakraszeziuose Gwimijos nigru karalej maldydami kersza Mares diewo meta jam i mare downanas: ryzius, drabuzius, pleczkas rumo, wergus. Grajku ir rymenu wajsko wadowaj kelaudawo i wiliuota mare downomis pamyleja diewus Posejdona ir Neptuna. — Jejgu dangus, žiames ir wanduo yra dar tik dwasingi, taj *Saule*, kuri duoda szwiesa ir sziluma, turi ajszku diewiszkuma. Samojedaj garbina saule. Wokietijoje ir Anglijoje žmones nue-mia kepure paswejkina užtekancze saule. Pagal tikejima ajgiptenu saule, Ra, kelauja waltije per augsztas ir žiamas szalis wisatos. Indijoje bramana (kuningaj) stowedami ant wienos kojios su isztietomis rankomis, atsukia wejda priesz rytus atkalba senowiszkoj ariszkoje kalboj žodžius: „Misliki-me apie pagejstina szwiesa diewiszkos saules; tegul ji pakela musu prota!“ — Menu-lis arba menuo yra daugjur garbinamas, o labiausej anu miszkinuju genziū, kurios szokdamos prie jo szwiesos kela sawo czesnis. Ir musu prosenej menuli garbino. Tau-kej Saule ir Menulis yra tajkomi brolu su seserimi, arba wel wyrū ir pacze. — Ugnis yra garbinama ir už gera ir už ana pikta, kuri ji žmoguj padaro, no senos gadyner. Musu prosenej, araj, garbino Agni, o lotynaj Ignis; ir szendien Parsej, kuriu bažny-ziomis yra anie dega szulinej aplink Baku Kaukaze, yra garbintojeja ugnies. Grajkaj sawo szwenta židini, Hestija, sotino taukajs ir liejo in ji saldu wyna; o isz Grajkijos

toks garbinimas persikele i Ryma, i Westos bažnyce, kur buwo iszlajkoma amžina ugnis. Juk ir latuwiniukaj kita gadyne turejo sawo mergiszkas kuninges, wajdylutes, wieu tik ugni no iszgesimo saugstanczes; tokia wajdylute buwo ir ana wisiems žinoma musu Didžio Kuningajkszežio pati, Byrute wardu. — Kiti wel garbina *weju dienus*; toki garbinima randame pas indemus Ziem Amerikos ir ant salu Pietmarije; ir grajkaj garbino daug weju, cze tik pamenu žlaturu Boreis, o ilajdu ir szwelnu Zephyra. Kitakart latuwiniukaj turejo diewajti Bangputi, kurs keldawo ir stabdydawo wiluis mares. — Ir nekurius upes yra diewinamos. Upes Skamandras ir Spercheijas turejo sawo bažnyce ir kunigus; žmones darydawo prysieka wardan upiu, o kas sawo prysieka peržengdawo, ta suemia upeje prigirdydawo sakydami, kad jie atiduoda prasikalteti ant apsuđiimo pacziam upes diewuj. Indaj ir szendien daro didžiause prysieka wardan upes Gangio. —

Matote, brolej, kajp žmones garbina daug diewu. Už taj toks tikejimas wadinasi daugdiawiskas arba polytejistiskas.

Tolau bus.

LENKTYNES.

Du broluželej wienos tewynes
Susilažino begti lenktyneis,
Padare ugada, kuty per bala,
Jej tik aplenkti kutra nebaga.
Wiens isz ju buwo naujas lenkytis,
Kad ir tikrasis gimtas brolytis,
Kuris turejo dide upara
Noredams bristi tiesiok per bala.
Tuojtas jis gawo sau gera misli,
Kad berejks anam per balu bristi:
Kiaules sedo kad ir be balno,
Jejo tik turetie sau dangiau pelno.
Greitaj užsedas per bala leidos.
Wisi pamate, kajp dajlej maudos:
Kiaule nuklimpo, oams nuwirto,
Naujas lenkytis iki kakluj dumbhle
mirko.
Ir ten stowedams wisas drebejo
Ir tajp tu sawe patsaj kalbejo:
Esni be proto, bewejk, prapuolas,
Kad in tos balos dugna iapuolas.
Tajp taj bu lomas bajsje dejawo,
Kad negalejo apleuktie ano.
Esni asz pajkas be jokio galo,
Kad neszenawojau brolelo sawo.
Dabar turesiu koki czesu kauktie,
Iki atsiras kas mane isztrauktie,
Nes tuomet silpnas ir nelajmingas,
Tuszczesmagenis ir apmundingas.
O szis tikrasis Latuwos supelis
Ir iszmingingas, gražas bernelis
Pamaži ejo ir tajp kalbejo:
Kad anas pajkis baloj grimzdejo:
O tu kwajlasis ir uelabasis
Naujas lenkytis tajp murzinasis!
Turi guleti ir cze dwokseti,
Pakol kas tawe atejs gelbeti.
Daugelis žodžiu yr cze užsleptu
Kad atskyrelas graudžej nerektu;
Juk jau taj wiskas ant pabajgimo,
Naujo lenkyczio ant pabaudimo.

Pasarga. Szitos ejlutes yra wisaj tejsingos, nes Szenandorije yra daugelis tokiu Latuwos sunu, kurie jau wisaj iszsižadejo sawo tewynes tajp jog nedrinsta prisipažint akise swieto, kad esa latuwejs kalbedami tajp: lankaj yra daug geresni ir wisonaj. Geraj, broluk, wiename dajgte ir asz su tawim susitajkau, nes lankaj wisi iug wiena ir ta pacze truba puceze, o tokiu budu per wienybe ir sutikima stojesi gerajs ir gania galingajs, o per taj užsipelno sau szlowe delto ir tu tur but i ju abaza pristojej del szlowes, aplejsdamas sawo pawynaszcius (parejgas) o žudydamas sawo brolus, kajp ir gywate su nuodingu gylu pasilikaj atstumtas ir paniekintrs. — tikruju sawo brolu, nes ir paukszi ta wisas swietas už nieka lajko, kuris sawo lizda szmejži. Isz antros puses lankiszkoj kalboj, pomas yra žodžiu prigimtu, nes ir ubagaj, jejgu butum buwias Mazurijoje ir supratias tuomet nors kiek lankiszka, wadina wienas kita ponajs, o tu isz geros walos per sawo apjekima parsiduodi jiems už werguti, o noredamas pabegti no latuwiniuku o lanku nepawydumas, kuongi pasilicki? Patsaj turi pripazint, kad atskyrumu ir žudytoju sawo tewynes! nes ne esi wertas ragaut luosybes szito walno kampo, geriaus butu, kad butum užjungtas jungu wargintoju, staugtum kur ant Kaukazo, arba estuin kriennis Kamezatkes, nes ten butum neužmirszias apie sawo tewyne ir neiszižadejas pats sawes. Juk ir patis lankaj drauge su kunigu juokiasi dwasioje isz tawes tardami: pajkas žmogau, guldaj galwa ir gatawas esi wiska atiduoti mums bet musu akise tu esi aklas latuwiniukas, ir tawe paniekiname už taw lengwatikyste ir pajkuima.

Shenandoah 23 kowo. Pejkis sl...

„BYRUTE.“

Toki warda prieme nesenej sutajsyta Prusiszkoje Latuwoje latuwiszka draugyste. Kajp gal jau newienas skajtytojas žinos Prusu Latuwoje musu brolej sawo draugyste neturejo. Yra berots t. wad: „Tilžes latuwiszkoj rasztu draugyste“, bet ta draugyste tik warda latuwiszka pasisawino, o tajp nieko latuwystej gero nepadare patno: lajk, norint ji gywe m. j. 1879 m. Ir ko mes galetume gero lankti no wokiecziu? Bet szendien jau kitajp pasidare. Nosenej latuwiniukaj Prusnose dare sutarima del intajsimu sawo latuwiszkos draugystes, ir pernaj 12 d. sausio bawo susirinkimas latuwiniuku suszauktas i Tilžę, bet wokiecziu tamsuntj, o gajlek Diēwe, ir nekurte latuwiniukaj gerus norus nuware tuomet ant niekto. O szendien jau garbe-diew, yra ten ikurta latuwiszka draugyste, ana minetoji „Byrute“. Ir ko ta draugyste nori? Kajp skajtome „Instatuose“ ta latuwiszkoji draugyste nori „latuwiszka kalba atgajwintu ja szelpti ir joje insigywenti“. Brolej! taj yra pajkus noras. Musu kalba buwo patuolajk myniojama, o dabar latuwiniukaj patis jms ja szelpti. Bet kajp bus galima ta gražu noru iszpildyti? Anie „Instataj“ atsako: Noras draugystes iszspildys na iszlejdžiant naudingas moksliskas knugas prigintoje

kalboje, b) itajsans latuwiszka kningyne ir senowystes dajgtu rinklawa, c) atliekant skajtinus draugystes suejgose, d) pagal istanga patobulinant sanariu prigimtoje kalboje ir c) ta kalba czystyjant. I ta draugyste gal istot wyriszkej ir moteriszkes. Sanarej „moketojej“ ant metu ineszą 10 markiū (2½ dol.), o „pagarbes sanarejs“ yra po 50 markiū (12½ dol.) arba daugians ant metu mokantieji. Už taj sanarej wisi turi balsu rejkaluose draugystes, o tajpgi, kiek wienas sanaris gawna draugystes piuingajs spaustu rasztu po wienas knugas. Draugyste lajko sawo wisatima metini susirinkima per Jonines, o kiti per menses bus wiena syki. Draugystes suejgose yra wartojama wien tik latuwiszka kalba. „Kokios polytikos warymas arba kokios wieros platinimas no draugystes rejkalu tampa atskirtas“. „Istataj be pritarimo draugystes ikurtoju balsu wienybeje negal buti lajke 10 metu perkeježiami“. O tajs ikurtojes yra: Martynas Jankus isz Bitenu, Kristupas Woska isz Tilžes, Jurgis Mikszas isz Ragajnes ir Ernestas Weyeris isz Tilžes. — Jejgu draugyste pildys sawo iustatus, galime tiketiesi, jog ji Latuwaj atgabens neiszpasakoma nauda rejkaluose apszwietimo: Musu rasztiniukaj tankiausej yra nepiinguoti, ju rankaszcejej metosi, kandija užaczuziose, o dabar draugyste gales gerus moksliskas rasztus wisaj Latuwaj paduoti. Už taj mes pasitikime, kad wisi tikri latuwiniukaj, pasirupinantieji apie apszwietima sawo brolu, desz „Byrutej“ piuingajs pagalba, ir tuomi Latuwa rantinaj iszraus isz urwu tamsybes. Iza ir puse dolara yra newieno ant sykio salunuose paliekami, argi pagajletu musu brolej to mažumo piungu del tajp garbinimo. — swarbaus dajgtu, kokiu yra apszwietimas brolu, o ir musu wajku. Už taj, latuwiniukaj, atriszkiame del „Byrutes“ sawo masznas!

J. Szl.

RASZTAS ISZ LATUWOS.

(Tasa.)

Grapas Tiszkweczytus, kuriam prigul Birzis ir kiti tos puses dwaraj ir miestelej, cze negywenia, o juos waldo jo brolis Juozapas, už taj ir nesigajli brolo mantos. Wie nok istabu, kajp i wis taj žiuri wyresnybe, juk žuome, kad turtaj Tiszkweczytu yra žuoniszki, t. e. dwaraj ir žuones su miszkajks stowj po zokonu „majorato“, reginuj kad Maskolijoje istatimaj taj niekas kitas kajp tik pagadinta popiera per suraszima arba pritepima jos; taj mes ajszkej matome žiuredami i tuos darbus, kokie darosi miszkuose grapo Tiszkweczytaus. Bajsu yra ir pamislyti, kajp ir su koku imoniu pustija tuos nebagelus Latuwos miszkelus: jau dabar bene 8 metaj ejna, kajp isimane grasas T. pardawinet i Mintaj. [Jelgawa) miszko medžius, kuriuos yra lengwu lejsi Nemunelo upelu; bet iki sziolek tik beržines malkas lejsdawo iki metuj po 30 tukstančiu asziū (o kubiszku pedu) ir iki tiek sawsu sienoju, — buwo gama ten ir žalu sienoju — tuos žinoma medžius, nors ir butu wyriausybe užklaususi, butu parodia, kad juos kerta isz tu wietu, kur žmonems wals-

ozionims atmierawo ant ganyklu, bet dabar jau tokiu wietu neb'yra, taj kerta kur tik patinka ir kerta tajp kad daugiaus taj panesza i pustyjima ne kad su rejkalu. Wisus gi tuos užpirkimus turi Mintaujos lydelej. Kerta cze wisoki medi, bet aržuolus per wis pigiaus parduoda, nes ant ju yra mažiaus-pirkeju; prekia cze yra tokia: gražus be szaku sienojis ilgumo ketursiekianis ir tajbgalije no 8 iki 15 pirsztu dratas yra perkamas už 20 kapejku (žinoma cze rejki pameluoti, kad imi del kryžiaus, o kitajp mokesi 30 kapejku); isz tokio kelmo gražus du sienojej ir dar wirszane, o mokasi tiktaj už wienu sienoj. Bajsu yra pawejz deti i ta wieta, kur kertasi beržaj aszimis ir sienojej žalus, nes tie griudami prilaužo bajsybe wisokiu mažesniu medžiu, kajp taj: uosiu, klawu ir tt., ir tie jau ten puna ant wietos, nes uz malku prekia ju neparduoda, o kitajp niekas ju neperka. . . . Rauda musu Latuwos žmonelej žiuredami i toki pustyjima, nes patiems po 10 metu nebebus kuomi szildyti grinczius, bet ka daryti?!

Nelajmes, kokios siautoja musu Latuwos žiameleje, yra neaprokuojamos! Tajp apie kaledas cze atejo prisakimas no jengub. Kochanowo, idant butu surasztyti wisi žmones kataliku tikejimo ir apženklianti, kurie isz juju yra latuwiniukaj bej lankaj ir kiti. . . . Nežinau kas taj dawe roda walscziu redytojams ta dalyka tokiu budu iszpildyti, kad storastos, kuriems tas darbas buwo atiduotas, klausinetu kožna, kokia jis kningele skajto, o tokiu budu ji ir užraszo jau ar prie wienu ar prie kitu. Isz pirmo nužwelgimo, kajp matote, rodosi taj neblugaj; bet kadangi walscziu rasztininkaj [p. . . .] daugiausej yra susilenkawia, taj jau ima neramumas, ir kitokej jau matosi. Szen dien asz pats galu surokuoti iki 20 žmoniū, kurie sakei skajta lenkiszka kningele, o jie ir akise tokin nera matia, nes nesupranta lenkiszka nej žodžio. Klausiu wienu-kito: delko tu tajp storastaj kalbeje? — Ogi, atsako man: bijojau, kad no manias neatimtu latuwiszkos kningeles, nes jas newale pirkt, o su tuomi kad ir nenusztropetu". O kiek yra tokin, kurie noredami pasigirti tajpogi sakosi skajta lenkiszka. . . . Ot pawejzlelis musu nelajmes. Ar taj yra protas kaktaje tokiu liepeju ir iszpildytoju? Ukininkaj gywena kajmuose bej wiensedziuose jau bene per amžius ir wis buwo latuwiniukaj, o szendien jo klausia kokios jis tautos; ar isz baltuju ar isz raudonuju jis paejua!! Tegul bent atsakytu esas marguolelis-artojelis! O anie pomaj uniwersitetus pereja nebgal to suprasti — juokaj! —

Spaliniame menesije gudiszkoje gazietoje „Nowosti" buwo kalbeta, kad žydys gywenas musu redyboje esas nusztropetas už taj, kad ans ariekla be bileto pardawinejo, o tajpogi ir už taj, kad gywena kajme; mataj, istatimaj no 1873-74 m. urszej užgresu žydams raudawoti žiames ir trobas už miesto grunczios. Saldu pamislyti, koks taj yra gerumas istatimo. Bet pas mus yra kitoniskas diewas! Pas mus, ipat Radwiliszko, Suostu ir Birziū parapijose žydaj

karalauja: reta wiensedi rasi be žydo, o kajme menkaj-mažaj 3-4 grinczeles su žydaj, ir žinoma kožnoje yra lajkoma ariekle, kožnoj no ryto iki wakaro gali matyt ukininkelus ariekle siurbianczius, bet jis taj daro newienas, bet drauge su sawo pacziuke ir wajkelejs. . . . Karczemoso gi stowncziuse prie didelu wieszkelu gywena žydaj ir retas isz ju turi bileta ant pardoso ariekkos; tokiu nedaug, tiktaj: Radwiliszko Laponkilos, Latwelu, Medejkiu (cze walsczius Birziū), Porawico ir Liesiszko, taj karczemos pakeleje no Radwiliszko i Birziū, o no Birziū i Szenberga tik Suostu karczemoje yra biletas, bet karczemu pusctinaj daug aus yra ba biletu. — Ir tajp wisose karczemoso, augszcziaus minetose, biletaj yra iszinti wis ant žmoniū wardu, o žydys uk gywena wienas, o szabasuj atejus pasiszaukia ar ta, ant kieno wardo yra biletas iszduotas, ar ir kita žmogū. Apie taj wis žino no wyresnio iki wyriausio, bet kas taj kam kajti?! . . . O gazietos maskolin tik ir raszo, kad p. Kochanowas su sawo komisija dirba be poilsio, kad apłajminti ir geresniu istatimus iwesti Latuwos žiameleje; bet ka ta komisija gero padirbs ir kiek ji piningu Latuwaj kaszuoja — taj wel kas kam rupi! . . .

Pirmose dienosose gegužio 1883 m. Radwiliszko parapijose, wiensedžio ukiniuko Juodziamio iszginus pirmaji karta galwius i ganykla, jautis ragajis iszplesze kelmeji, o su tuo i ulauže molini puoda, kuria me buwo sukrauti Belgijos sidabrinej musztinej. Piemenelis nežinodamas, kas taj butu, parode artojams, kurie tuojau tuos piningelus suwartojo. Buwo cze ir palicija suwaziawusi, bet ukininkas pasake, kad taj buwo paslepti piningaj jo senelo, tajp nieko ir nepadare, o žydelej sako, kad jie isz to Juodziamio iszeziulpe apie 200 klunkiu, už kuriu kožna norej mokejo po 2 rublus.

J. C. Starkus.

(Nukrepiame „Auszros" atide ant tajp swarbiu žiniū, kokias atsiunte br. Starkus; tegul wisa Latuwa žinotu, kajp jodosi musu te. wyneje wisokie „žyd-czigonej". Red.)

LAT. BAŽNYCZE N. JORKE.

Kad latuwiniukaj 22 d. kowo susirinko paszneket apie sawo bažnytiszka rejkala, taj raszytojas ta žodžiu tajp maždaug pakalbino susirinkima: „Brolej! sunku yra ka gero padaryt wien tik susirinkimus lajkajt ir sznekant, o piningu nereukant. Kad mes cze norime turet lat. bažnyce ir lat. kuninga ant wisados, taj turime tajsyt twirta parapijos draugyste, su konstitucija. Ta taj parapija tegul rinktu dabar ant sawo susirinkimu piningus no kožno, kurs prie parapijos žada prisideti. Ta parapijos draugyste turi buti itajsyta ant wisados, ir jau esant cze lat. kuninguj ir lat. bažnyceje tegul ji wisa bažnytini rejkala turet ant sawo atsakimo ir tegul ji butu prižiuretoja ir aprupintoja kuningo ir bažnyczios. Tegul latuwiniukaj patis wiska daro, nieko ne atiduoda kuningams ant ranku. Juk jau senej sutaria atsiskyreme no lanku noredami

buti walnajs, už taj ir pasinaudokime sawo walnybe wisur. — Kad piningus rinksime per wisus metus, musu kasa pasipildys, ant kitu metu jau mes kitajp galesime szneket turedami nemažaj piningu. Lengwu yra kuninga parsikwiest, lengwu yra turet bažnyce — kad kasoje yra kiek rejkiunt piningu. Ko szendien žmogus negal turedamas piningelus?! Už taj tegul no kito susirinkimo pradedame rinkt piningus, o paskuj bus musu rejkalaj numaldyti". Toks projektas buwo susirinkimo priimtas. Susirinkimas iszsirinko parapijos komiteta: prezidentu pasiliko W. Džiankauckas, wice-prez. Pr. Baczinskas, sekr. prot. J. Szlupas (už taj, kad gazietoje spirgas kept mokas), sekr. fin. A. Anskajtis, o kasieriu Awizienis. Surtarta, kad kasieris sudetu 75 dol. kaucijos susirinkime tuomet, kada priims parapijos piningus. Susirinkimus parapija lajkys kožna menesi pirmam nedeldienije po pirmaj dienaj menesio; tiktaj atejnantysis parapijos susirinkimas bus atarninke priesz welykas 31 d. kowo 7 adynojo wakare 2oje ułyczioje No 193 N. Jorke, kur wisi latuwiniukaj norintieji prisideti prie parapijos yra užpraszomi atejt ne tuszti, bet pininguoti. Parapijos draugyste no szios dienos priima warda „Latuwiszka Naujo Jorko parapija wardan szw. Traices". Ir kitakart cze buwo to paties wardo draugyste, bet kad jos sanarej iszsis Kirste, draugyste sunyko, o liko tik piningaj jos pas Pr. Kawalaucka. Dabar Pr. Kawalauckas tuos piningus sudeda in kasa musu parapijos; parapija už iszlajkima piningu ir atidawima ju in kasa P. Kawalauckuj mielaj pasidekawoja. Trustees pasilieka no seniaus dar Padgurskis ir Aliszauškas. — Kožnas, kurs pristoya prie parapijos, moka kas menesi mažiausej 50 c.; kas nori, tas gal sykiu užmokat už wisus metus 6 dol. Pr. Kawalaucko rejkalawimas, idant kožnas prigulintis prie parapijos be užmokeszio galetu atlikt sawo bažytinius rejkalus, tape wienu balsu priimtas. O tie, kurie prie parapijos neprigul, tures uz spawede ir kitus rejkalus užmokat tiek, kiek parapija rejkalus; kuningas nieko nedarys be žinios parapijos draugystes. — Piningaj syki i kasa parapijos imoketi ar atidowanoti, jau niekumet nebus atgal gražnti. Tik kada bus porwežtas lat. kuningas ir turesime sawo bažnyce, tajgi kada ant sykiu rejkes daug piningu, ir jejgu parapija sawo kasoje ju neturet, taj br. Bindokas patare, kad tuomet piningaj butu imami i skolos no parapijoniū tu, kurie už paskol suma nerejkalauja palukiu. O tokiu p. . . . atsiras daug. — Sziamie susirinkin prisiraszze prie parapijos 19 latuwiniuku. gi tie 19 žmoniū mokedami kožna met. . . . c., wienu per metus sudes i kasa 11. . . . Bet parapija tikiasi, kad daugiaus lat w. . . . ninku skubinaj prisides prie parapijos, tuomi paskubins itajsyma sawo — I parapijos susirinkimus yra pawel atejt kožnam latuwiniuwuj; bet balsu sznekejimo gauna tiktaj tie, kurie p. . . . ri prie parapijiszkos draugystes; kiti g. . . . tiktaj klausyties to, ka parapijonis kal. . . . ir suta

ria.— Kadangi parsivežt lat. kuninga per s. Kazimieri nepasiseke delto, kad lankaj S. Bento sustrejkawo priesz iszwažiawima kn. Czižaucko ant wienos nedelos, taj szis susirinkimas sutare parwežt kuninga tuojau po welyku. Po welyku ar isz cze ar isz ten mes sulauksime latuwiszko kuningo N. Jorke. Kad apmoket jo kelone ir darba yra sutarta padaryt korteles del atlikimo spawedes. Tas korteles iszdalyt N. Jorke: K. Anskajtis ir Pr. Bacziuskas; Wiljamsburge W. Džiankauskas, o Džerzeje J. Raczkauckas. Susirinkimas patwirtino rejkatawima Raczkauskas, idant tie grimorej, kurie nera nej 3 mensesj szioje žiameje ir už taj neturi užsidirbia piuingu, gautu korteles dykaj, jeigu du juos pažinstą žmones paswieczys taj, jog jie yra isz tiesu biedni, o tajp wisi kiti tures moket: wyraj 50 c., o moteriszkes 25 c. Wyraj mokes daugiaus ne delto, kad jie du syk tiek grieszytu kiek moteriszkes, bet del to, kad wyraj daugiaus uždirba ne kad anos

I taj, ka N. Jorko latuwinkaj daro bažnyczios rejkatuose, tegul prisižiuri ir kituose miestuose gywenantieji brolej. Tuomet mes wisi busime walni no „marcziu ir moeziaku“, o turesime latuwiszkas bažnyczes su dajlejs kajp piene plaukusejs latuwiszkais kuningelejs. Wisur darykime latuwiszkas parapijas; kad jau turesime dwi ar tris, taj nesunku bus wienybe padaryti ir tarp juu, tajp kad wienu kitaj gales lengwe duoti pagelba atsitikus rejkatauj. Neužmirszkite, brolej, tajsydami parapijas, wisur ir wisumet tajsyti latuwiszkas parapijas, o Latuwa wis augs kajp ant mielu pyragas. Didelis yra dajgtas turet bažnyce, kur swetimi žmones negales gaudyti latuwinkus del swetimos polytikos; latuwiszka bažnyce wisgi dwase latuwiszka nenajkins!!
J. Szl.

PAGEĖBA WARGDIENIO.

(Tasa.)

Argi jau wisada likta tam buriuj wargdieniu kenteti skausma ir wargus, ar wargšzaj turi amžinaj iszsižadeti pagerinimo sawo buwio? — Didžiunaj, kurie yra wisu kuomi pertekia, arba ju tarnaj jiems insigirdami, skelbia neapsiklausytinaj, jog diawas sutejkdamas gerybes wieniems sutejka kentejimus, alki ir pliki kitiems; tajgi wisi atsiduokiamie diewo szwentam noruj, juk gird ka diewas liko, taj iwyks. Arba wel bluma tie, kuriu lajme rynio ant wargu ir silwartos kitu, buk wargaj esa igimti ir neiszgydomi, už taj kam be rejkalo zurnot maust ir silwartaut?! Ne, brolej mano, taj wis yra melaj! Žmogus nor ir gal likt lajmingu ant žiames; atilsis aname gywenime už wargus ir kanczes nukentetas sziamie mažaj ka nuramins, kadangi nieks parejas isz ano gywenimo mums neapsake ano linksmybes! Darbaj žmogaus turi buti su galu, jiems gi pasibajgus atilsis — taj tik progiedrulelis linksmybes, kuria gali žmogus pasitiekt ant žiames. Juk mateme, jog piktybe nera duota nej no diewo nej no gamtos, ji twylo žmonise, ju draugijaszkyde sugywenime; už taj žmogus gal rast gydykle wargams, kada jis tik pats paures — nes ana mažuma didžtureziu neatstowetu priesz mynia

wargdieniu! Patol gi žmones nesulamde guolo ir slogos didžiunu per taj, kad jiems truko susipratimo, nesyki tejsingumo, o wisada mejles; kersztas neiszmintinga sawybe ir pywydas rede wisumet žygius žmogaus. O tajwis gan grejtaj daugino piktybes bet ju nemažino. Norint pakilt isz wargu rejki kad sawybe, ans gejsmas saw gerio idiegtu nora lajmes wisiems; toks taj jiesz kinys suwes wisus i wienybe. O kad wisi susipras turia wienopus rejkalus, wienu nora, kad wisi dirbs isz wienu — koki priesziga pajiega gales apwejkt wisus? Rejki geraj suprastu lyeziu. Ans pertajsas neisznajkins nej pikto nej gero pawienam žmoguj, nes wisada wienas augszciaus paszoks, kitas gi nužiames; tajpogi neinsitajsys i wieta wienos waldžios kita nauja. Juk žinaj, kad wal dymieraj wisada nori priwatumu, jie nori apsitwarstyti no sawiszkos pragajszties, ir jiems žmones, taj kajp meszlas ant dirwos, isz kurio jie czuolpia sultis. Žmouiu pakwieta yra toki — itajsyti wisatina draugija, kurioje darbas yra apmokamas ties gudrumu darbininko, o gudrumuj ties jo sumatumu. Tajgi žmonyste iszgyt, kada wisi miledamiesi broliszkaj, jieszkos sau lajmes tajsydami lajme kitiems, kada wienu guldys galwa už geri kitu, kada per mejle isigywens žmonysteje wienybe, lygybe, brolyste. O taj yra tikrasis jieszkinys (idealas).

Tolaus bus.

Auropa.

Londonas 26 kowo. Karaliene Wiktorija suszauke rezervas del padidinimo armijos. Tas darbas wisus labaj iszgardino; ajzsku kad wajna su Maskolija isz tiesu isztiks. Birminghame diena ir nakti yra daromi rewolwerez ir strielbos, kurios plauks tuojau i Indija. Wajnos lajwaj Portsmouth'e yra gatawijami ejt i mare. Ryto isz Portsmoutho iszejs 14 tukst. strielbu i Indija. Indija ima ant skotos 7½ milijonu dolaru del rejkalu wajnos. — Dabar wel nera žine, su kuomi turkas susiwienuos ar su Maskolija ar su Anglija. Wisgi galime laukt, kad kitus wajnaj iszgirsimie apie muszius newien Afganu žiameje, o gal ir Indijoje, bet ir pakraszcziuose Melinmario. —

Paryzius 26 kowo. Isz Dong-Dong Kyuu žiameje parejna žine, kad ten prancuzams nelabaj pasiseke, 200 žmoniu jie prapulde. Nekurios gazetios paancuziszkos raszso, kad wadowaj labaj blogaj weda wajna, kuri suardysianti Prancuzija, o už taj ir rejkatauj, kad sandora butu padaryta. Buk jau sandora yra derinama. Žinoma, kad Prancuzija noretu buti walna dabar, kada tajsosi i musztyue Maskolija su Anglija.

Warszawa 23 kowo. Paszaukimas i darbininkus, kad pasikeltu priesz wyresnybe, jeigu ju padejimas nebus pagerintas, cze buwo labaj iszplatintes. Palicija pažadejo užmoket 800 rublu tam, kas iszduos iszplatintojus.

Amerika.

Bremond Texas 22 kowo. Cze yra turtingas kromininkas Smith, kurs ir lauku dikczej turi. Wienas lankas S. Wiszniauckas

ant jo lauko gyweno isz žos ir 4os dalies, ir buwo paemias arkli ant iszmokejimo, o prieg tam isz kromo daug dajgtu eme ant skolos. Ant galo kad Wiszniauckas geraj isiskolijo Smithuj, užsedias ant arko iszjojo. Smithas dawo telegrapu žine palicijaj i Brayno miesteli, kur Wiszniauckas buwo apsisztojas pas broli. Detektiwas atejas arezsz tawojo wagies broli, o tuomi tarpu pats wagis iszbejo ir diewas žin kur nuruko. —

Jeigu kas turetu nora gywent ant lauku, taj pas mus yra neblogaj; pas mus ir litu kitu negirdet kajp tik drugys (chill fever). Neženotam prasidet gywent yra sunkiaus, bet pacziuotas žmogus lengwesnio gywenimo negaus niekur Berots dabar yra suuku koki darba gaut. Jau wasarije atsejome turkiszkus kwieczius, wata pradesime set no l balandžio; cze wis kas geraj auga, žiames nerejki mežt, gywuolu nerejki szert tik jej kurejs dirbi darba, o ir žiemaj atejus.

S. A.

Waterbury 22 kowo. Cze latuwinkaj nesenej susirinko ant gerynes i brawara; gere jie, gere, bet to nogana, ejo i hoteli jieszkot drutybes ir sawo bajorystes; cze wyruzket bewejk ko už plauku nesiwadojo susipykia. Jau po 12 naktije ejo pas wienu gywentoja traukt i kazyras. Ant galo genis P. kwiecez sunu ejt namon, o kad szis nenorejo, taj tewas eme skaudžej muszt; wienu isz swetimu priszokias, juos iszweide laukan, ir cze tewas sunu sukruwino. Brolej, ar ne matome, isz kur auga wisokios prowos ir piktybes? Ar gi gražu tajp latuwinkams daryt?! Kada mes susiprasime?!

Kas?

APGARŠINIMAJ.

REDUKTIER UNLOS GALEMA GAUT KNIGAS
(Lidawimo M. Twaraucko)

Practwos Michaldos 1897 m. priesz užg. Chrystuso.	20c.
Morieuzas Isgulditojas sapnu, su planu tomis ir tt.	30c.
Istorija Ali-Babos (isz tukstancziu ir wienos nakties)	30c.
[Iz Auropos atej]	
Auszros Kalendorius ant 1897 m.	35c.
Tewynainiu giesme p Wyturio	15c.
Auszra ant wyso milato dwilika numeriu	20c.
[Iz Auropos numeris]	
Auszros Kalendorius ant 1894 m.	25c.
Ozskabatu dajnis	25c.
Lietuwiszkas Szjupinis	15c.
Drazdausko swietiezkos ir szwentos giesmes	15c.
Migtowaros dajnos	25c.
Knigos tejslibiu	25c.
Istorija septiniu mokitoju	\$1.25.
Nerio pamokslaj	25c.

DR. M. J. B. MESSEMER
150 SECOND AVE., bet. 9th and 10th St.

Office Hours:

8-9 A. M.

12½-1½ P. M.
7-8

MIKOŁAS TWARAUCKAS

Jeneralnas Agentas

Hamburgo ir Amerikiszkos kompanijos
del Lietuwinku ir Lanku

parduoda Szfikortes isz New Yorko i Hamburga po \$10
isz Hamburgo i New Yorka tejpogi \$10.
isz New Yorko i Hamburga ir atgal \$20.

Tejpogi iszmažno ir siuncze pinigis i wyssas dalis Auropos.
Kas nor waziut i Auropa, arba isz Auropos atsiimt pas sawo giminia arba pažistama tegul pasyškubins su iszpirkimu szif kortes, nes trumpam czeze pabranga.
Atejas pas mane, kožnas gal but pewnas kad i rankas sukczu ir kraugieriu ne papuls.